श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - शास्त्री-३ (Sem_6) **प्रश्नपत्र-६** **गुणाः - ७०**

विषयः - वेदसंहिता CC 3.6.12 **समयः - ११:०० तः ०२:००**

दिनाङ्कः - २३-०४-२०१६ **सन्दर्भग्रन्थः - वेदभाष्यभूमिकासंग्रहः**

युनिट-१

प्रश्नः -१ निम्नाङ्कितेषु कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या विधेया । ०८

(१) ऋषयोऽपि पदार्थानां नान्तं यान्ति पृथक्तः ।
लक्षणेन तु सिद्धानामन्तं यान्ति विपश्चितः ॥

(२) सामोक्ति बृहदायुक्तो गीतायामृचि केवले ।
गाने वा गान एवेति स्मार्य ते सप्तमोदितम् ॥

(३) इरा गिरा विकल्पः स्यादुत्तरैषा विशेषतः ।
आद्यो मैवं बाधपूर्वमिराया विहितत्वतः ॥

प्रश्नः -२ कस्यापि एकस्य वर्णनं वर्णयत । ०८

(१) शरलेशविषयको विचारवर्णनम् । *(२) सामवेदिनां साम्नवानुष्ठानकर्तव्यतानिरूपणम् ।*

प्रश्नः -३ द्वयोः टिप्पणी कार्या । ०४

(१) ब्राह्मणग्रन्थस्य लक्षणम् । *(२) रथन्तरशब्दनिरूपणम् ।*

(३) साम्नामृचः प्रति संस्कारत्वव्यवस्था । *(४) सामवेदभाष्यग्रन्थमहत्त्वम् ।*

प्रश्नः -४ अधोलिखितेषु पञ्चानामुत्तरं लिखत । ०५

(१) ग्रन्थस्य भाष्याचार्यः कः अस्ति ?

(२) आपस्तम्बस्य मतेन का उक्तिः विख्याता ?

(३) "अहेबुह्नियमन्त्रं मे गोपाय" कस्य ब्राह्मणस्योक्तिः ?

(४) 'इरागिरा . . . . . स्याद्' इत्यस्य रिक्त स्थानं पूरयतु ।

(५) 'रथन्तरे . . . . . ग्राह्या' इत्यस्य रिक्तस्थानं पूरयतु ॥

(६) 'उच्चैगेयं बलवद्गेयमिति . . . . धर्मः' स्थानपुर्ति कुरु ।

(७) शैरवकस्य नाम ग्रन्थानुसारं लिखतु ।

युनिट-२

प्रश्नः -५ कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

(१) प्राप्ते कर्मणि नानेको विधातुं शक्यते गुणः ।
अप्राप्ते तु विधीयेरन् बहवोऽप्येक यत्नतः ॥

(२) उक्त्वाग्निष्टुतमेतस्य वारवन्तीय साम हि ।
रवेतीष्वृक्षुकृत्वेति श्रृतं पशुफलाप्तये ॥

(३) स्तोमवृद्धौ किमागन्तो मर्ध्येऽन्तेऽवाऽस्तुमध्यतः ।
द्वादशाहवदन्यत्र मध्यानुक्तेर्न मध्यतः ॥

प्रश्नः -६ एकस्य समीक्षा कार्या । ०८

(१) अन्यशब्दस्य सर्वविषयत्वकथनम् ।

(२) पर्यग्निकरणे ब्रह्मसाम्न-उत्कर्षविधानम् ।

प्रश्नः -७ कश्चिदेका टिप्पणी कार्या । ०२

(१) चित्राशब्दस्य नामधेयत्वनिर्णयः ।

(२) कण्वरथन्तरं स्वयोनावेव इति निर्धारणम् ।

प्रश्नः -८ द्वयोः लघूत्तरौ देयौ । ०२

(१) त्रिवृत्तोविष्टुनिरिति । *(२) पृष्ठानि कति ?*

(३) आज्यानि कति ?

युनिट-३

प्रश्नः -९ द्वयोः मन्त्रयोः ससन्दर्भ व्याख्या विधेया । ०८

(१) यस्तत्राथवर्णान् मन्त्रान् जपेच्छ्द्धासमन्वितः ।
तेषां अर्थोदभवं कृत्स्नं फलं प्राप्नोति स ध्रुवम् ॥

(२) सिदधसाध्यस्वभावाभ्यां धात्वार्थोद्विविधो मतः ।
अन्योन्पादानुकूलात्मा भावनासाध्यरूपिणी ॥

(३) विनापिविधिनादृष्ट लाभान्न हि तदर्थता ।
कल्प्यस्तु विधि सामर्थ्यात् स्वर्गोविश्वजिदादि वत् ॥

प्रश्नः -१० एकस्य वर्णन कुरुत । ०८

(१) अथर्ववेदोपवेदनिरूपणं पुराणादिषु तत्प्रशंसा वचनं च वर्णयत ।

(२) इष्टप्रयोजनोऽर्थावबोध एवाध्यायन विधेर्भाव्यः इति उत्तरपक्षस्य वर्णनं वर्णयत ।

प्रश्नः -११ द्वयोः टिप्पणी कार्या । ०४

(१) प्रामाण्यस्वतोऽप्रामाण्यं च परतः इति मीमांसकमूर्धन्यानां सिद्धान्तनिर्णयः ।

(२) ''अपौरुषेया वेदाः'' मीमांसकानाम् उत्तरपक्षः ।

(३) ''तस्मान्नित्यः शब्दः'' शाब्दिकानां मतं लिखतु ।

प्रश्नः -१२ पञ्चानां लघूत्ताणि लिखन्तु । ०५

(१) 'पदाग्नेयोऽष्टाकपालः'- कस्याः संहितायाः सूत्रम् ?

(२) 'स्वाध्यायोऽध्येतव्यः' कस्य ब्राह्मणस्योक्तिः ?

(३) ब्रह्मवेदः कः ?

(४) 'सर्वसिद्धिर्भविष्यति' इति वाक्यं कदा सार्थको भवति ?

(५) 'गीतिषु सामाख्या' कस्य मतम् ?

(६) 'उपनीय गुरुः . . . . . पूर्वकम्' । पूर्ति कार्या ।

(७) ''समानकर्तृकयोः पूर्व काले'' इति सूत्रं कस्याचार्यस्य अस्ति ?